

Warszawa, 13 marca 2018 r.

Stowarzyszenie Dzieciakom.org
ul. Stanisława Przybyszewskiego 17B
30-128 Kraków
stowarzyszenie@dzieciakom.org
KRS: 0000442825
Tel. 514-229-222

Szanowny Pan Senator
Robert Mamątow
Przewodniczący
Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji
Senat Rzeczypospolitej Polskiej

**Opinia Stowarzyszenia Dzieciakom.org w przedmiocie rozwiązań
zaproponowanych w petycji wielokrotnej PW9-01/17**

Szanowny Panie Przewodniczący, Szanowni Państwo Senatorowie,

Działając w imieniu Stowarzyszenia Dzieciakom.org, w nawiązaniu do przygotowywanego dla Ministerstwa Sprawiedliwości opracowania dotyczącego zaproponowanego przez rzeczne Ministerstwo projektu reformy prawa rodzinnego, pragniemy krótko odnieść się i zaprezentować Państwu **wstępnie opracowane wyniki pierwszych polskich badań nad modelami wychowywania dzieci po rozwodzie lub rozstaniu rodziców, ze szczególnym uwzględnieniem tzw. „opieki lub pieczy naprzemiennej”**, zwaną też równoważną lub wspólną.

Pragniemy dodać, że już od jakiegoś czasu współpracujemy m.in. w tym zakresie z prezydium Polskiego Towarzystwa Psychologicznego (PTP), które w istocie nie deprecjonuje tej formy opieki nad dzieckiem, wskazuje jednak, że istnieje konieczność opracowania standardów związanych z określeniem możliwości jej

stosowania. Rzeczone stanowisko PTP będzie w najbliższym czasie implikować dalszymi pracami nad opracowaniem i wskazaniem rzeczonych standardów.

Poniżej chcielibyśmy krótko odnieść się do pierwszych polskich badań naukowych nad modelami wychowywania dzieci (przeprowadzone w strukturze Instytutu Psychologii Stosowanej Uniwersytetu Jagiellońskiego pomiędzy listopadem 2016 r. a kwietniem 2017 r.), starając się by nasza opinia była w istocie przytoczeniem wyników tych badań. W naszej ocenie będzie to jak najbardziej obiektywne przedstawienie opiniowanego zakresu.

Pragniemy jednocześnie nadmienić, że w świetle przeprowadzonych badań, zarówno krajowych, jak i zagranicznych, **konflikt pomiędzy rodzicami nie jest wystarczającą przesłanką do nieorzekania opieki naprzemiennej**. Jednocześnie konflikt, często sztucznie inicjowany i gratyfikacyjny najczęściej dla jednego rodzica, jest w Rzeczypospolitej Polskiej wykorzystywany jako przesłanka przemawiająca przeciw orzeczeniu opieki naprzemiennej.

Badania były prowadzone m.in. w obszarze funkcjonowania dziecka na płaszczyźnie emocjonalnej. W świetle tych badań, **tzw. „opieka wspólna”** (nazwana tak w przedmiotowym badaniu – omawiana opieka naprzemienna) **jawi się jako korzystniejsza forma opieki niż tzw. opieka wyłączna** (sprawowana przez rodzica pierwszoplanowego).

Poniżej przedstawiamy najistotniejsze elementy przytaczanego badania, cytujemy;

STRESZCZENIE

Celem badań było opisanie wpływu rozvodu rodziców na funkcjonowanie emocjonalne dziecka w zależności od modelu opieki po rozstaniu. W niniejszej pracy funkcjonowanie emocjonalne rozumiane jest jako poziom odporności psychicznej, lękowości, depresyjności oraz samooceny. Dodatkowe analizy dotyczyły związku między zgodnością co do sposobu wychowania, satysfakcją z przyjętego modelu opieki oraz relacji między rodzicami a funkcjonowaniem emocjonalnym dziecka. Do pomiaru zmiennych wykorzystano:

- skalę pomiaru prężności (SPP18)
- Skalę lęk jako cecha z Inwentarza stanu i cechy lęku dla dzieci (STAIC)
- Depressionstest für kinder (DTK)
- Skalę samooceny (SES)
- Autorską ankietę dla rodzica.

W badaniu wzięło udział 137 dzieci: 36 wychowywanych w modelu opieki wspólnej (naprzemiennej/równoważnej), 33 wychowywanych w modelu opieki wyłącznej oraz

68 dzieci z rodzin pełnych, jako grupa kontrolna. Przebadano 65 chłopców i 72 dziewczynki. Średni wiek badanego dziecka to 11 lat. Wykazano, że dzieci z rodzin pełnych przejawiają lepsze funkcjonowanie emocjonalne niż dzieci z rodzin niepełnych. **Dzieci z opieki wspólnej uzyskały wyniki porównywalne z wynikami dzieci z rodzin pełnych.**

Dzieci z opieki wyłącznej uzyskały wyniki świadczące o mniej adaptacyjnym funkcjonowaniu emocjonalnym. Rodzice z opieki wspólnej wykazują większość zgodność co do sposobu wychowania, wyższą satysfakcję z przyjętego modelu opieki oraz lepszą relację

Podsumowanie weryfikacji hipotez

Hipoteza	Decyzja	Uwagi
1a: Struktura rodziny ma wpływ na poziom odporności psychicznej dziecka. Dzieci z rodzin po rozstaniu mają niższy poziom odporności psychicznej.	Hipoteza odrzucona	-
1b: Na poziom odporności psychicznej ma wpływ model opieki. Dzieci z opieki wspólnej mają wyższy poziom odporności psychicznej.	Hipoteza przyjęta	Dzieci z rodzin pełnych i z opieki wspólnej mają wyższą odporność psychiczną niż dzieci z opieki wyłącznej.
2a: Struktura rodziny ma wpływ na poziom lęku jako cechy. Dzieci po rozstaniu mają wyższy poziom lęku.	Hipoteza odrzucona	-
2b: Na poziom lęku jako cechy ma wpływ model opieki. Dzieci z opieki wspólnej mają niższy poziom lęku jako cechy.	Hipoteza odrzucona	-
3a: Struktura rodziny ma wpływ na depresyjność dziecka. Dzieci po rozstaniu mają wyższy poziom depresyjności.	Hipoteza przyjęta	-
3b: Na depresyjność dziecka ma wpływ model opieki. Dzieci wychowywane w modelu opieki wspólnej mają niższą depresyjność	Hipoteza przyjęta	Dzieci z rodzin pełnych i z opieki wspólnej mają niższy poziom dpresyjności niż dzieci z opieki wyłącznej.
4a: Struktura rodziny ma wpływ na samoocenę dziecka. Dzieci, których rodzice się rozstali mają niższą samoocenę.	Hipoteza przyjęta	-

4b: Na samoocenę dziecka ma wpływ model opieki. Dzieci z opieki wspólnej mają wyższą samoocenę.	Hipoteza przyjęta	Dzieci z rodzin pełnych i z opieki wspólnej mają wyższą samoocenę niż dzieci z opieki wyłącznej.
---	-------------------	--

Tytułem podsumowania – w żadnym z przebadanych obszarów, tj. odporności psychicznej, lękowości, depresyjności, samoocenie, zawierających się w przebadanym funkcjonowaniu emocjonalnym dziecka, opieka naprzemienna (wspólna) nie wypadła gorzej niż opieka wyłączna. Przeciwnie – opieka naprzemienna (wspólna) - sprawowana naprzemiennie przez oboje rodziców (w powtarzających się i porównywalnych okresach czasu), wypadła lepiej niż opieka wyłączna (sprawowana przez jednego rodzica pierwszoplanowego).

Autorzy badania podkreślają jednocześnie, że **wyniki pierwszych polskich badań** nad m.in. opieką naprzemienną są zbliżone do wyników badań prowadzonych od kilkadziesiąt lat w tzw. krajach zachodnich.

W imieniu Zarządu Głównego Stowarzyszenia

Z poważaniem

Wiceprezes Zarządu Stowarzyszenia
Mariusz Kotlarczyk